

УДК 338.246.025.2:339.543:339.944.2

Л. В. Бабенко, кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту
Академії митної служби України
Т. С. Єдинак, кандидат наук з державного
управління, доцент кафедри обліку і аудиту
Академії митної служби України

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО МИТНО-ПОДАТКОВОГО АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ З ПЕРЕРОБКИ СИРОВИНИ НА МИТНІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Розглянуто окремі методичні аспекти митно-податкового аудиту підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічні операції з переробки давальницької сировини на митній території України.

Ключові слова: *переробка; давальницька сировина; контроль; митно-податковий аудит; процедури перевірки; джерела інформації.*

The article explores some methodological aspects of customs and tax audit of enterprises engaged in tolling operations in foreign trade on the customs territory of Ukraine.

Key words: *processing; tolling raw materials; customs and tax audit; review procedures; sources of information.*

Постановка проблеми. На сучасному ринку давальницькі операції займають значне місце в експортоорієнтованих галузях економіки (металургії, хімічній промисловості, енергетиці, нафтопереробній промисловості тощо). Зазначені операції незамінні не лише серед виробничих підприємств, але й у сфері надання послуг, у будівельних і торговельних організаціях, а також сільському господарстві. Застосування таких операцій підвищує зайнятість населення, збільшує завантаження основних фондів підприємств, що позитивно позначається як на розвитку галузей промисловості, так і на формуванні державного бюджету.

Особливості операцій з давальницькою сировиною впливають не лише на організацію господарської діяльності замовника чи переробника, але й на побудову методики бухгалтерського обліку. Використовувана нині методика обліку операцій з переробки давальницької сировини робить неможливою оцінку реального фінансового становища підприємств, одночасно надаючи можливість тіньового обігу капіталу, що позначається на інвестиційній привабливості підприємств-виконавців. Відсутність сучасних методик і обґрунтованих рекомендацій з бухгалтерського обліку і контролю у виконавця зумовлює суттєві похибки під час обчислення фінансових показників, а також податків, які підлягають сплаті до бюджету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням організації та методики обліку, контролю за операціями з давальницькою сировиною присвячено праці провідних вітчизняних учених: Ф. Бутинець, В. Житний, В. Іваненко, О. Кіляр, М. Кужельний, Ю. Кузьмінський, Л. Лук'яненко, В. Рудницький, В. Сопко та ін.

Серед зарубіжних науковців, що працюють над проблемами бухгалтерського обліку, звітності та аналізу, слід звернути увагу на таких, як: Х. Андерсон, Р. Антоні, Д. Блейк, Е. Бріттон, М. Ван Бреда, Я. Вільямс, К. Ватерсон, Д. Колдуелл, Р. Коуз, Дж. Ф. Маршал, М. Р. Метьюс, Б. Нідлз, М. Х. Д. Перера, Б. Райан, Е. Райс, Дж. Рис, Ж. Рішар, Д. Стоун, К. Хітчинг, Е. Хендріксен та ін.

© Л. В. Бабенко, Т. С. Єдинак

Водночас аналіз значної кількості наукової та навчальної літератури, публікацій у періодичній пресі показав, що розв'язанню проблем розвитку і функціонування системи митно-податкового аудиту давальницьких операцій досі не приділялося належної уваги. Особливої практичної значущості набуває вирішення зазначених питань у зв'язку зі стратегічним курсом України до Європейського Союзу, коли перед Державною фіскальною службою України постає завдання формування та реалізації сучасної системи митно-податкового аудиту зовнішньоекономічних операцій, спрямованої, з одного боку, на прискорення зовнішнього товарообігу через спрощення митних процедур на кордоні, а з іншого – на підвищення ефективності митного контролю в цілому. Невисвітленими залишаються питання, які мають теоретичне і практичне значення, зокрема відсутні методичні рекомендації щодо методики проведення митно-податкового аудиту операцій з переробки сировини на митній території України.

Мета статті полягає в розробці методичних підходів до митно-податкового аудиту операцій з переробки сировини на митній території України, що здійснюються вітчизняними підприємствами. Така необхідність виникає у зв'язку з недостатнім нормативним та методичним забезпеченням митно-податкового аудиту, відсутністю єдиного науково обґрунтованого визначення його основних положень.

Виклад основного матеріалу. Нині серед зовнішньоекономічних операцій поряд з імпортними та експортними операціями широко використовуються операції з переробки сировини на митній території України. Такі операції слугують для налагодження і розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, інтеграції України у світову економіку, створення безперервного циклу виробництва високотехнологічної продукції в декількох країнах, проте використання схем переробки створює умови для ухилення від сплати податків.

Згідно зі ст. 147 Митного кодексу України, переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки [1].

Поняття режиму переробки не можна розглядати окремо від поняття операцій з давальницькою сировиною.

Відповідно до Податкового кодексу України, операція з давальницькою сировиною – операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини, незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій), з метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менше 20 % від загальної вартості готової продукції.

Давальницька сировина – сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єктові господарювання (виробникові) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові чи за його дорученням іншій особі [2].

Митним кодексом передбачено, що операції з переробки товарів можуть включати:

– власне переробку товарів, у тому числі: обробку, монтаж, демонтаж, використання окремих товарів, які сприяють процесові виготовлення продуктів переробки чи полегшують його;

– ремонт товарів (зокрема модернізацію, відновлення та регулювання, калібрування).

Як бачимо, поняття операцій з давальницькою сировиною та переробки – не тотожні, оскільки переробка може передбачати не тільки власне переробку, але й ремонт товарів.

Строк переробки товарів на митній території України встановлюється у кожному випадку, виходячи з тривалості процесу переробки товарів і розпорядження продуктами їх переробки, але загальний термін переробки не може перевищувати 365 днів. В окремих випадках законами України може визначатися більший строк переробки товарів.

Оскільки поміщення товарів у митний режим переробки на митній території здійснюється з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, існує ризик порушень через невивезення готової продукції, виготовленої з увезеної сировини, у повному обсязі замовнику та/або під виглядом операцій з переробки можуть фактично імпортуватися товари без сплати платежів.

Згідно зі ст. 148 Митного кодексу, за обґрунтованої необхідності Кабінет Міністрів України має право визначати товари, під час поміщення яких у митний режим переробки на митній території застосовуються фінансові гарантії [1]. Проте, якщо сума митних платежів, що підлягають сплаті, не перевищує суму, еквівалентну 1000 євро, фінансова гарантія не надається.

Товари, поміщені до митного режиму переробки на митній території, а також продукти їх переробки протягом усього строку перебування в цьому режимі перебувають під митним контролем.

Органи Державної фіскальної служби можуть проводити перевірку таких товарів та продуктів їх переробки у будь-якої особи, яка здійснює операції з переробки цих товарів. Тому для митно-податкового аудиту доцільно проаналізувати реальний ланцюг операцій з переробки, наприклад: контракт → замовлення → митна декларація → фінансова гарантія → отримання товарів → надходження на склад → процес виробництва (ремонту) → отримання з виробництва продуктів переробки → підписання акта виконаних робіт → отримання оплати → митна декларація → погашення фінансової гарантії → випуск у вільний обіг товарів та/або продуктів переробки (у разі оплати ними).

Перевірку суб'єктів ЗЕД, які виступають у ролі переробника на митній території України, можна здійснити за допомогою таких процедур.

1. На підготовчій стадії:

- аналіз зовнішньоекономічного контракту і технологічної схеми переробки;
- попередній огляд обладнання, складських приміщень, вивчення технологічного циклу виробництва продукції. На цьому етапі слід оцінити реальну наявність належного технологічного обладнання, приміщень, умов для обліку і зберігання товарів, що ввозяться з метою переробки, та розрахувати можливі обсяги виробництва;
- ознайомлення із системою бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю підприємства, вивчення наказу про облікову політику. Якщо система бухгалтерського обліку не дозволяє відстежити рух товарів, сировини, відходів через виробничий процес, це може свідчити про приховування їхніх справжніх обсягів і видів з метою уникнення визначення режиму імпорту;
- визначення та зарахування підприємства до “групи ризику” за результатами попередніх процедур.

2. Під час перевірки дотримання режиму переробки:

- перевірка правильності оформлення фінансової гарантії та його обліку на рахунку 05 “Гарантії та забезпечення надані” (за дебетом рахунка має відображатися видача гарантії, за кредитом – її погашення);
- перевірка, чи обліковуються сировина, готова продукція, відходи власного виробництва підприємства окремо від тих, що надійшли від замовника (або належать йому). Оскільки давальницька сировина, готова продукція не належать виконавцю (виробнику готової продукції), то в бухгалтерському обліку такі цінності мають ураховуватися поза балансом підприємства-виконавця на субрахунку 022 “Матеріали, прийняті для переробки” забалансового рахунка 02 “Активи на відповідальному зберіганні” (за дебетом рахунка відображається надходження (оприбуткування) сировини, за кредитом – списання (витрачання));

– перевірка організації аналітичного обліку сировини, готової продукції за місяцями їх зберігання та окремими видами відповідно до вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, а також господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [3]. Аналітичний облік давальницької сировини має вестися в розрізі замовників, видів сировини, матеріалів і місць зберігання або переробки. Аналітичний облік розрахунків із замовниками ведеться в Журналі № 3 за кредитом рахунка 362 та у Відомості аналітичного обліку розрахунків з покупцями і замовниками. Для обліку витрат на переробку давальницької сировини використовується журнал № 5 або 5А;

– звіряння залишків давальницької сировини за даними відомості обліку залишків матеріалів на складі та відомості позабалансового обліку за рахунком 022 “Матеріали, прийняті для переробки”;

– перевірка дотримання строків, порядку, документального оформлення та відображення в обліку результатів проведення інвентаризації давальницької сировини, готової продукції, відходів і брухту (за потребою проведення інвентаризації);

– зустрічна перевірка даних контракту, митних декларацій, прибуткових накладних, інших супровідних документів з даними, відображеними в аналітичному та бухгалтерському обліку;

– перевірка формування первісної вартості давальницької сировини під час закупівлі на території України;

– перевірка документального оформлення, відображення в обліку та незмінності методу оцінки вибуття давальницької сировини;

– вибіркова перевірка шляхом інвентаризації залишків окремих видів давальницької сировини з метою уникнення приписок або надмірного списання;

– взаємозвіряння даних матеріального звіту з накладними, актами про витрачання давальницької сировини для виявлення не зазначених у звіті первинних документів, підтвердження облікової ціни, наявності підписів матеріально відповідальних осіб;

– перевірка правильності митного оформлення та оприбуткування сировини у разі зміни характеру угоди;

– перевірка дотримання відпуску матеріалів у виробництво та повернення їх до матеріального складу;

– вивчення системи передачі готової продукції з виробництва на склад та умов її зберігання на складі;

– зіставлення залишків готової продукції за даними карток, книг складського обліку та відомостей позабалансового обліку;

– перевірка відображення в обліку списання вартості готової продукції та/або давальницької сировини, зіпсованої внаслідок форс-мажорних обставин, і розпорядження ними;

– перевірка відповідності записів аналітичного і синтетичного обліку на рахунках витрат записам в облікових регістрах, головній книзі, звітності;

– перевірка правомірності запису витрат до загальноновиробничих та їх розподіл;

– перевірка методики розрахунку нерозподілених загальноновиробничих витрат;

– перевірка прийнятих на підприємстві методів розподілу непрямих витрат між окремими об'єктами обліку витрат і витрат, які створюють виробничу собівартість (крім вартості сировини) між витратами на переробку власної та давальницької сировини;

– проведення арифметичного контролю показників собівартості за даними зведеного обліку;

– перевірка строків і повноти відвантаження готової продукції замовнику;

– перевірка правильності та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку погашення фінансової гарантії (за кредитом рахунка 05 “Гарантії та забезпечення надані”).

На цій стадії аудиту особливо важлива перевірка правильності складання фактичної калькуляції вартості виготовленої готової продукції, у першу чергу правильності визначення витрат давальницької сировини. Для цього роблять контрольний розрахунок, у якому відображають:

- 1) номер калькуляційної картки, на підставі якої було виготовлено продукцію з давальницької сировини;
- 2) найменування та кількість виготовленої готової продукції;
- 3) назву давальницької сировини, норми її використання та загальну кількість витраченої сировини на виготовлення замовлення за кожним найменуванням.

За наявності поважних причин замовник має право в будь-який час до закінчення роботи відмовитися від попереднього замовлення. При цьому він має виплатити виконавцю винагороду за виконану частину роботи і відшкодувати збитки, заподіяні розірванням договору, з урахуванням вартості матеріальних цінностей, не використаних підрядником внаслідок розірвання договору.

Оскільки під час роботи з давальницькою сировиною право власності на неї до виконавця не переходить, то операції з отримання сировини в податковому обліку підприємства-виконавця не відображаються. На виникнення зобов'язань з ПДВ впливатимуть форма розрахунків між учасниками, а також частка готової продукції, виробленої з давальницької сировини, з урахуванням умов поставок, передбачених у договорі.

3. Під час перевірки системи обліку відходів слід з'ясувати:

– якщо в результаті переробки утворилися залишки і відходи, що мають господарську цінність та/або можуть бути утилізовані, необхідно перевірити, чи були вони поміщені в цьому стані у відповідний митний режим до закінчення строку переробки товарів із визначенням класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД, якому відповідає найбільша ставка мита (ст. 157 Митного кодексу України) [1];

– чи вивозяться відходи разом із готовою продукцією за умовами зовнішньоекономічного контракту;

– чи оцінюються зворотні відходи за ціною можливого їх використання / справедливою вартістю;

– чи не належать до відходів залишки матеріальних ресурсів, що відповідно до встановленої технології передаються до інших цехів як повноцінні матеріали для виробництва інших видів продукції;

– чи не належить до відходів супутня продукція, перелік якої встановлюється в галузевих методичних рекомендаціях з обліку готової продукції;

– чи складаються інвентаризаційні описи зворотних відходів окремо кожним цехом (ділянкою);

– чи складаються інвентаризаційні описи супутньої продукції;

– чи оприбутковані залишені зворотні відходи на баланс підприємства;

– чи повною мірою стягнуто податки і платежі за такими відходами.

Під час митно-податкового аудиту слід перевірити фактичні обсяги виходу продуктів переробки (готової продукції, відходів, супутньої продукції), що утворилися в результаті переробки товарів на митній території України, відповідно до Порядку проведення контрольного аналізу сировини, матеріалів і продуктів переробки, контрольного запуску у виробництво сировини та матеріалів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 429 [4]. Тут потрібно провести контрольний запуск та/або контрольний аналіз за такими показниками:

1) кількісними: обсяг сировини або матеріалів, що використані у процесі виробництва (переробки); обсяг сировини або матеріалів (у тому числі придбаних на митній території України), використаних на кожному конкретному етапі виробництва (переробки); кількість етапів

виробництва (переробки); обсяг залишків, відходів; обсяг супутніх продуктів, які утворюються у процесі переробки; обсяг виходу продуктів переробки; інші кількісні показники;

2) якісними (фізичні, хімічні, біологічні та інші характеристики).

Отримані в ході запуску та аналізу дані слід порівняти з даними про обов'язковий обсяг виходу продуктів переробки, що мають бути зазначені в зовнішньоекономічному договорі (контракті) на переробку товарів або в окремому документі.

Слід зважати, що витрати давальницьких матеріалів на виробництво визначаються з урахуванням усадки, витяжки, розширення, втрат, відходів тощо, передбачених контрактом і технологічними схемами переробки, що нормують випуск готових виробів.

Крім того, необхідно перевірити, чи витрачались під час здійснення операцій з переробки іноземних товарів українські товари. Якщо такий факт встановлено, то перевіряють наявність і зміст переліку використаних українських товарів із зазначенням їх кількості та вартості. Такі товари (крім палива та енергії), що повністю використані під час переробки іноземних товарів, можуть бути заявлені у митний режим експорту. Митне оформлення в такому випадку здійснюється у порядку, встановленому для митного оформлення експорту українських товарів.

4. Перевірка розрахунків за операції з переробки.

Зазначимо, що оплата послуг з переробки давальницької сировини може здійснюватися різними способами (рис. 1).

Рис. 1. Форми розрахунків за переробку давальницької сировини

Під час митно-податкового аудиту розрахунків за операції з переробки слід перевірити:

- дотримання встановлених законодавством строків переробки;
- повноту і своєчасність отримання оплати за послуги з переробки незалежно від форми розрахунків. Облік розрахунків із нерезидентом-замовником має здійснюватися на рахунку 362 “Розрахунки з іноземними покупцями”. За дебетом рахунка 362 та кредитом рахунка 703 “Дохід від реалізації робіт і послуг” відображається вартість виконаних робіт (наданих послуг), до якої належить податок на додану вартість та інші податки, збори (обов’язкові платежі), що підлягають перерахуванню до бюджету.

За дебетом рахунка 312 “Поточні рахунки в іноземній валюті” та кредитом 362 відображаються розрахунки іноземного замовника за послуги переробки грошовими коштами. Якщо оплата проводиться частиною сировини або готової продукції, в бухгалтерському обліку мають бути відповідні записи: дебет 201 “Сировина й матеріали” або 26 “Готова продукція” та кредит 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”.

Звернімо увагу на те, що послуги з переробки відображаються в обліку за дебетом рахунка 362, а отримання оплати в натуральній формі – за кредитом рахунка 632. Тому в обліку має бути запис, яким здійснюється залік відповідних сум: дебет рахунка 632 та кредит рахунка 362. Сальдо рахунка 362 (за дебетом) відображає заборгованість замовників за одержані роботи, послуги. На субрахунку 362 аналітичний облік розрахунків із замовником ведеться за кожним замовником, за кожним поданим до сплати рахунком;

- якщо умовами переробки іноземних товарів на митній території України передбачено проведення розрахунків частиною таких товарів чи продуктів їх переробки, слід перевірити, чи були товари (продукти) оформлені в режимі імпорту з оподаткуванням відповідними митними платежами та застосуванням передбачених заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

- повноту і своєчасність сплати ввізного мита, податків та зборів за давальницьку сировину, готову продукцію і відходи, залишені як оплата за послуги з переробки.

У ході перевірки треба брати до уваги, що готова продукція, вироблена в Україні із давальницької сировини іноземного замовника, під час вивезення не оподатковується вивізним (експортним) митом, іншими податками та зборами (крім митних зборів) і не підлягає режимові ліцензування та квотування.

Для митно-податкового аудиту операцій з переробки на митній території використовуються такі джерела інформації:

- 1) торговельні документи: зовнішньоекономічні договори на переробку (із зазначенням відомостей про обов’язковий обсяг виходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання); договори на переробку товарів з іншими підприємствами, якщо окремі операції (або повний цикл) з переробки товарів здійснюватимуться іншими підприємствами; специфікації до зовнішньоекономічних контрактів, контракт купівлі-продажу сировини, інвойси, довідки про ціни товарів, заява замовника на вивезення зворотних відходів, рахунки за комісійні, брокерські послуги, пакувальні листи тощо;

- 2) транспортні документи: рахунки-фактури (коносаменти), товаротransпортні накладні, в тому числі на відвантаження залишків невикористаної сировини, готової продукції, відходів, брухту; накладні, дорожні відомості, вагонні аркуші, передавальні відомості, багажні квитанції тощо;

- 3) митні документи: митні декларації, акти про результати попередніх перевірок суб’єкта ЗЕД митними органами та інформативні додатки до актів, ліцензії та свідоцтва, видані митними органами, тощо;

- 4) податкові документи: документ фінансової гарантії на сплату платежів, податкові накладні, акти попередніх перевірок суб’єкта ЗЕД податковими органами тощо;

---

5) технологічні документи: технологічні схеми переробки (крім випадків увезення товарів з метою ремонту, в тому числі модернізації, відновлення та регулювання), в яких зазначають відомості про всі етапи переробки та процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, та інших товарів, що витрачаються підприємством на здійснення операцій з переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки; галузеві норми витрачання матеріалів, довідники з виробництва продукції та ін.;

6) бухгалтерські документи і звітність: прибуткові накладні, матеріальний звіт, картки складського обліку, відомість позабалансового обліку на рахунку 022 “Матеріали, прийняті для переробки”, акти здавання-приймання виконаних робіт (послуг), реєстри бухгалтерського обліку, журнал 5 (5А), аналітичні дані за рахунками 10, 13, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31, 36, 48, 63, 64, 68, 65, 66, 70, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 90, 91, 92, 93, 94, 98; аналітичні дані за дебетом рахунку 022 “Матеріали, прийняті для переробки”, документи, що підтверджують витрати, лімітно-забірні картки, акт про витрату давальницьких матеріалів, накладні внутрішньогосподарського переміщення, відомості випуску готової продукції, виготовленої із сировини замовника; відомості нарахування амортизації, зносу; інвентаризаційні описи, порівняльні відомості, бухгалтерські довідки та розрахунки, Головна книга, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, примітки до річної фінансової звітності тощо;

7) фінансово-розрахункові документи: розрахункові документи між замовником і виконавцем операції з переробки, платіжні доручення на сплату митних платежів, платіжні вимоги-доручення, виписки банку та ін.;

8) інші документи та інформація, потрібні для перевірки: статут підприємства, наказ про облікову політику, внутрішня нормативна документація підприємства, сертифікати (якості, відповідності, походження, ветеринарні, карантинні тощо), карантинні та інші свідоцтва, дозвільні документи, що видаються іншими державними органами, картки-реєстрації контрактів тощо.

Зазначимо, що кожна операція з переробки унікальна. Тому під час митно-податкового аудиту таких операцій на конкретному підприємстві слід урахувувати специфіку умов контракту з переробки й технологічних схем переробки, обирати певний набір джерел інформації та процедур перевірки.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Слабкі місця чинного законодавства України та відсутність методичного забезпечення контрольних заходів щодо порядку здійснення операцій з переробки давальницької сировини на митній території України дозволяють суб'єктам ЗЕД незаконно ухилятися від сплати податків до бюджету. Слабким місцем державного контролю за такими операціями є ситуація, коли сировина від моменту ввезення до вивезення готової продукції з митної території України перебуває під митним контролем, але фактично сам процес переробки, рух сировини та виготовленої з неї готової продукції на підприємстві не контролюється жодним державним органом. Відсутність контролю створює певні передумови для того, щоб увезені під виглядом операцій з переробки сировина та/або готова продукція були реалізовані на митній території України, а підприємство отримало дохід шляхом ухилення від сплати податків і зборів як для імпортованої продукції.

Подальші розвідки в даному напрямку можуть бути спрямовані на розробку методичних рекомендацій з митно-податкового аудиту для операцій з переробки як на митній території України, так і за її межами; а також здійснення оперативного реагування на порушення митного та податкового законодавства шляхом проведення контролю переробних підприємств, застосування штрафних санкцій до підприємств, які допустили такі порушення.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : від 13.03.2012 р. № 4495-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1361273706890735>
3. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
4. Про затвердження Порядку проведення контрольного аналізу сировини, матеріалів і продуктів переробки, контрольного запуску у виробництво сировини та матеріалів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 429. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/429-2012-п>

